

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА
ПЛЕЦЬКОГО В М. ОСВЕНЦІМ (ПОЛЬЩА)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ У СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
II Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
12-13 травня 2022 року**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
вченою радою Мукачівського державного університету
(протокол № 18 від «10» травня 2022 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції (12-13 травня 2022 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2022. 495 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, туризму, розвитку індустрії гостинності та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ГОМОВИЧ О.Я. Нетрадиційні методи навчання на уроках у початковій школі	56
ГОПОНЬКО С. І., ХОМА О. М. Вивчення елементів синтаксису в початковій школі на компетентнісних засадах	58
ГРАБ М. В. Інтеграція як одна із складових забезпечення якості природничої освіти майбутніх педагогів	60
ДЖАНДА Г. Б. Компоненти наступності професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів на засадах праксеологічного підходу	62
ДІДИК Я.В., ЛІБА О.М. Задачі як засіб розвитку творчого мислення молодших школярів на уроках математики	65
ДОБОШ О. М. Підвищення ефективності освітнього процесу в ЗВО за допомогою робочих зошитів	67
ДОБОШ О. М., КАРАМАНИЧ О.В. Професійна діяльність керівників (менеджерів) закладів освіти в полікультурному освітньому середовищі	69
ДОБОШ О. М., КОНКУС Р.А. Хмарні сервіси GOOGLE в аспекті управління ЗДО	70
ДОБОШ О. М., РУСАНЮК М.В. Технологія проєктування розвитку ЗДО	73
ДОБОШ О. М., СЕМСИЧКО І.В. Медіакомпетентність сучасного педагога як складова професійної компетентності	75
ДОБОШ О. М., ХАЛАН Т.Ю. Підготовка майбутніх вихователів до формування доброзичливості у дітей старшого дошкільного віку: виклики сьогодення	77
ЗУБ Н. Формування комунікативно-компенсаторної компетенції учнів старшої школи на уроках англійської мови	78
ЗЯБЛОВСЬКА Д.Є. Аналіз структури та змісту професійних компетентностей в освітніх програмах підготовки дизайнерів в Україні та Данії	80
ІВАНИЦЬКА О. Formation of intercultural competence of senior school learners in english lessons on the basis of local history material	82
ЙОВБАК А. В., ФЕНЧАК Л.М. Уплив сімейного виховання на формування особистості здобувача початкової освіти	84
КАМПОВ Н.В. Розвиток діалогічного мовлення молодших школярів у системі розвивального навчання на уроках української мови	86
КАС'ЯНЕНКО О.М. Сучасні форми роботи корекційного педагога з батьками дитини з особливими освітніми потребами	88
КАС'ЯНЕНКО О.М., МАТЬОЛА І. В., СЮГАЙ Є. В. Шляхи здійснення індивідуального підходу в процесі розвитку мовлення дошкільників	90
КАЧУР М.М., СТЕПАНОВА Л.П. Професійна підготовка вчителів мистецтва у системі полікультурної освіти	92
КИРИТА В., ФЕНЧАК Л.М. Особливості навчання сучасних школярів через призму теорії поколінь	93
КОБАЛЬ В.І., ЗАГОРОДНЯ Г.В. Мотивація педагогічних працівників ЗДО як функція управління персоналом	95
КОСТИЧ М.В., МИХАЙЛОВА К.В. Пізнавальна активність як прояв інтересу дитини до навколишнього світу	97
КОСТЬ Е. Ю., САМОФАЛ Л. О., ЛАЛАК Н. В. Вплив сім'ї та ЗЗСО на формування моральних цінностей дітей молодшого шкільного віку	99
КУЗЬМА-КАЧУР М.І. Навчальна практика як компонент розвитку творчого мислення здобувачів вищої педагогічної освіти	101
КУЗЬМА О. І., ТОВКАНЕЦЬ Г. В. Особливості національно-патріотичного виховання у початковій школі	103
КУРТА Я. The use of authentic materials for the formation of english linguistic and socio-cultural competence of secondary school learners	105
ЛАВРЕНОВА М.В. Освітній процес в умовах воєнного стану	107

Нетрадиційні методи навчання – це різноманітні форми і прийоми, що відрізняються від методів традиційного уроку. Мета нетрадиційних методів навчання: формувати розвинуте критичне мислення, здатність мати власну точку зору; виробляти навички ефективного спілкування; навчати творчо працювати; формувати бачення самого себе, вміння критично, але адекватно оцінювати себе та інших тощо. Учителі початкових класів, відповідно до вимог НУШ, використовують ігрові методи, метод проєктів, метод ПРЕС, мозковий штурм, метод гронування, мікрофон, акваріум та ін. Викликають інтерес в учнів застосування на уроках інтелект-карт, методики шести цеглинок, LEGO та ін. Усі вони спрямовані на розвиток пізнавальної активності молодших школярів, забезпечують формування навчальних та інтелектуальних умінь та сприяють розвитку творчості. Зазначимо, що успіх вибору і використання нетрадиційних методів навчання в освітньому процесі залежить від фаховості вчителя початкових класів, рівня розвитку його творчих здібностей, креативності, інноваційності тощо.

Література

1. Малафік І.В. Дидактика: Навчальний посібник. К.: Кондор. 2005. 397 с.
2. Бабанський Ю.К. Оптимизация процесса обучения: Общедидактический аспект. М. 1981. 254 с.

УДК: 373.3. 016:81367(043.2)

ГОПОНЬКО С. І., ХОМА О. М.
Мукачівський державний університет

ВИВЧЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ СИНТАКСИСУ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ НА КОМПЕТЕНТНІСНИХ ЗАСАДАХ

Початкова школа працює за новим Державним стандартом, Типовими освітніми програмами та підручниками «Українська мова та читання». Освітній процес спрямований на формування ключових та предметних компетентностей. «Метою вивчення української мови та літератури, мов та літератур відповідних корінних народів і національних меншин є формування комунікативної, читацької та інших ключових компетентностей; розвиток особистості здобувачів освіти із застосуванням засобів різних видів мовленнєвої діяльності; здатності спілкуватися українською мовою, мовами відповідних корінних народів і національних меншин для духовного, культурного і національного самовираження, користуватися ними в особистому і суспільному житті, міжкультурному діалозі; збагачення емоційно-чуттєвого досвіду, розвиток мовленнєво-творчих здібностей»[1].

Спілкування як процес вимагає засвоєння молодшими школярами усіх розділів мови, синтаксису зокрема. Слово, словосполучення, речення є важливими одиницями побудови тексту. Методика навчання української мови на компетентнісних засадах у центрі дослідження М. Вашуленка, О. Вашуленко, М. Захарійчук, К. Пономарьової та інших учених. За словами М. Вашуленка, «вивчення елементів синтаксису в початкових класах набуває особливого

значення. Це насамперед пояснюється метою уроків української мови в початковій ланці освіти – допомогти молодшим школярам оволодіти нормами граматичної структури (будови) рідної мови, збагатити мовлення різноманітними формами і способами висловлення думки, піднести рівень розвитку зв'язного мовлення. Оскільки одиницею зв'язного мовлення є речення, то цілком зрозумілою є вимога програми працювати над його засвоєнням систематично, цілеспрямовано, на кожному уроці навчання грамоти, граматики і читання незалежно від виучуваної теми. Важливість систематичної роботи над реченням пояснюється і тим, що на фоні речення (на синтаксичній основі) учні засвоюють лексичне значення слова, словотвір, фонетику, орфоепію і орфографію, морфологічні форми слів та їх синтаксичну роль, пунктуацію» [2, с.123].

Отже, засвоєння елементів синтаксису на компетентнісних засадах означає не тільки оволодіння теоретичними відомостями, а здатність особистості сформовані навички застосовувати в різних мовленнєвих ситуаціях. К. Пономарьова акцентує увагу на застосуванні на уроках української мови компетентнісно орієнтованих завдань. «Особливість таких завдань полягає в тому, що вони спрямовані не на відтворення інформації, а на організацію самостійної пошукової і творчої діяльності школярів з метою вирішення певних життєвих проблем. Тому в умовах компетентнісно орієнтованого навчання важлива не кількість засвоєних знань, а здатність учнів самостійно шукати потрібну інформацію, вибирати спосіб дії в певних умовах і, що найголовніше, застосовувати необхідні знання, уміння й навички для розв'язання поставлених навчальних завдань» [3].

Виходячи із мети навчання української мови в початковій школі, особливостями вивчення елементів синтаксису є:

- 1) засвоєння теми «Речення» у певній системі – від 1 до 4 класу відповідно до вимог Типових освітніх програм;
- 2) забезпечення реалізації змістових ліній мовно-літературної освітньої галузі Державного стандарту у взаємозв'язку;
- 3) застосування інноваційних методів навчання, рекомендованих для Нової української школи;
- 4) засвоєння на основі речення інших розділів мови;
- 5) вивчення теми у зв'язку з пунктуацією (у межах програми);
- 6) добірка аналітичних, синтетичних, творчих вправ та компетентнісних завдань з метою формування в учнів комунікативних умінь.

Акцентуємо увагу на важливості застосування вправ-дослідження. Як приклад, обґрунтуйте, чому в реченні «Я люблю свій рідний край» – слово «край» є другорядним членом. Це дасть можливість розвивати в учнів креативне мислення, позаяк означене дослідження вимагає знань з розділу «Частини мови».

Таким чином, нами окреслено особливості вивчення елементів синтаксису на компетентнісних засадах.

Література

1. Державний стандарт початкової освіти. *Учитель початкової школи*. 2018. №4 (вкладка). С.1-16.

2. Методика навчання української мови у початковій школі: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За наук. ред. М. С. Вашуленка. К. : Літера ЛТД. 2010. 364 с.

3. Пономарьова К. Компетентнісно орієнтовані завдання з української мови: особливості конструювання та застосування. *Учитель початкової школи: науково-методичний журнал*. 2016 № 12. С.10-13.

УДК [378:37.011.3-051:502/504]:37-044.247(043.2)

ГРАБ М. В.
Мукачівський державний університет

ІНТЕГРАЦІЯ ЯК ОДНА ІЗ СКЛАДОВИХ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПРИРОДНИЧОЇ ОСВІТИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Одним з пріоритетних напрямків нової української школи є формування сучасного природничо-наукового світогляду здобувачів освіти, а саме: здатності оцінювати практичне значення наукових досягнень різних галузей природознавства у житті людини і суспільства; розуміти морально-етичні й соціальні аспекти природничих досліджень, їх вплив на навколишнє середовище. Лише сучасний вчитель, який має ґрунтовні інтегровані природничі знання, може здійснювати ефективну педагогічну взаємодію з школярами, володіє розвинутими вміннями й навичками науково-дослідної роботи та ефективно використовує інноваційні освітні технології, здатен забезпечити реалізацію означених стратегічних завдань. Відтак, пріоритетним напрямом діяльності ЗВО є створення відповідного освітнього середовища підготовки майбутніх учителів. Це зумовлює необхідність внесення змін до навчання здобувачів вищої освіти спеціальних дисциплін, які розкривають сутність світоглядної, прикладної та практико орієнтованої професійної спрямованості змісту та методів навчання природничих дисциплін зорієнтованих на результат [1].

Під інтеграцією в галузі освіти розуміємо складне та багаторівневе явище. У наукових доробках І. Зязюна, знаходимо сутнісні характеристики інтеграції на рівні методологічного обґрунтування впровадження інтегративних процесів у професійній освіті. Серед ключових аспектів інтеграції виділяємо об'єктивні передумови та чинники, що обумовлюють процес встановлення цілісності як результат інтеграції з її розрізнених елементів на рівні якісних та кількісних перетворень. Вони визначають суттєві ознаки інтеграції професійної освіти а саме педагогічну цілеспрямованість, наявність структури в інтеграційних процесах, їх відносну самостійність, певну стабільність і стійкість.

У працях С. Гончаренка, І. Козловської, О. Сергєєва [3] висвітлені дидактичні аспекти теорії інтеграції природничої освіти. Науковцями відзначається важливість підвищення теоретичного рівня освіти та обґрунтовується доцільність пошуку нових підходів у навчанні природничих дисциплін, спрямованих на розв'язання суперечності між вимогами високого теоретичного рівня навчального матеріалу та його доступністю, наочністю і посильністю. Розв'язання цієї проблеми сучасною дидактикою забезпечується відповідними принципами. Зокрема: генералізації знань, як основи підвищення

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>